

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Головний лісничий

Лісництва «Вищедубечанське

лісове господарство»

ДН «Ліси України»

Іван ШИЙКА.

14 лютого 2024 року.

Програма

інформування місцевого населення та інших зацікавлених сторін про природні небезпеки, властиві для її території

Головні біологічні загрози, з якими може зіткнутися людина під час проведення лісгосподарських робіт чи перебування у лісистій місцевості. А також запропонуємо деякі заходи безпеки для їх уникнення.

Ліси надзвичайно важливі для нашого добробуту, проте вони можуть приховувати різні біологічні загрози для людини. Під час будь-яких робіт у лісі – лісозаготівельних, наукових досліджень – або просто прогулянки важливо бути обережними та усвідомлювати можливі ризики для здоров'я й безпеки.

Ліс – головне джерело чистого повітря та домівка для багатьох тварин, птахів і мікроорганізмів. Дуже важливо як для суспільства, так і для природи зберігати біорізноманіття та забезпечувати рекреаційний потенціал. Однак для збереження й управління цими цінними ресурсами потрібно здійснювати лісгосподарські заходи в лісових насадженнях. У зв'язку з цим виникає питання біологічних загроз, які можуть зашкодити здоров'ю і безпеці людей, які зайняті такими роботами. Усвідомлювати усі загрози й упроваджувати відповідні превентивні заходи безпеки надзвичайно важливо для збереження здоров'я працівників.

Укуси комах та кліщів

Ліс є природним середовищем для багатьох ектопаразитичних кліщів та паразитичних комах, які можуть бути як просто неприємними, так і збудниками чи носіями хвороб.

Найбільш поширеною проблемою для людей, які працюють у лісі чи відвідують його, є укуси кліщів. Кліщі можуть переносити кліщовий вірусний енцефаліт, бореліоз (хворобу Лайма) та інші інфекційні захворювання. Кількість випадків інфікування людей цими хворобами з кожним роком збільшується.

Період активності кліщів – з ранньої весни до пізньої осені. Переважно вони зустрічаються в лісах, парках, садах, полях та інших зелених зонах.

Перебуваючи у таких місцевостях, уникайте високої трави і навислого гілля. Захищайте тіло закритим одягом та взуттям.

Якщо вас укусив кліщ, негайно видаліть його. Для цього використовуйте пінцет або спеціальний аплікатор для видалення кліщів, який можна придбати в аптеці. Якщо ви використовуєте пінцет, помістіть його якомога ближче до шкіри, обережно візьміть кліща біля його голови і повільно витягніть прямо вгору без обертання або викручування.

Промийте місце укусу теплою водою і дезінфікуйте антисептиком, щоб запобігти можливим інфекціям.

Видаленого кліща помістіть у закрите пластикове пакування для подальшого дослідження в лабораторії, якщо пізніше з'являться ознаки хвороби.

Звертайте увагу на будь-які симптоми, які можуть вказувати на інфікування від укусу. Найпоширенішими ознаками хвороби Лайма є: червоне подвійне коло, свербіння, лихоманка, біль у м'язах або суглобах, втома тощо. Якщо виникають будь-які з цих симптомів, зверніться до лікаря якомога швидше.

Укуси бджіл, ос та шершнів

Небезпечні для людей, оскільки, крім болю, можуть спричинити алергічну реакцію. Якщо після укусу виникла алергічна реакція, слід негайно звернутися до лікаря. Він може призначити антигістамінні препарати або епінефрин для зменшення симптомів алергії та уникнення ускладнень. Проте потрібно пам'ятати, що ці комахи відіграють важливу роль в екосистемі, і зазвичай вони не агресивні, коли не відчувають загрози. Якщо бачите шершнів, не робіть різких рухів, не намагайтеся їх відштовхувати або дратувати.

Якщо вас укусив шершень, відійдіть від цього місця, щоб уникнути нових укусів.

Обережно очистіть шкіру від залишків отрути на поверхні в місці укусу. Не стискайте місце укусу, оскільки це може спричинити поширення отрути. Прикладіть щось холодне на уражене місце, щоб зменшити біль та запобігти розповсюдженню отрути.

Зверніться до лікаря, якщо у вас виникають алергічні реакції: свербіння, висип або подразнення дихальних шляхів.

Змії

Все частіше трапляються випадки, коли люди страждають від укусів змій. Один із найнебезпечніших і єдиний отруйний вид змії на Поліссі – гадюка звичайна. Зазвичай вона не нападає першою, а лише у відповідь, коли людина сама може спровокувати.

Перш за все людина повинна розуміти, що не слід робити різких рухів. Якщо помітили плазуна будь-якого, то потрібно спершу завмерти, а потім поступово віддалятися від гадюки,

Також на Поліссі існує ще плазун полоз мідянка, який є менш агресивним. Проте плазун теж небезпечний для здоров'я людини. Він може вкусити людину, проте укусу не є отруйним.

Вона як і вуж може людину легенько вкусити, а людина може отримати враження лише кінцівок або поверхні тіла незначні.

Особливо небезпечними укуси плазунів є для дітей, людей похилого віку та людей зі зниженим імунітетом. Потрібно одразу звернутись за медичною допомогою, адже укусу може мати важкі прояви та серйозні наслідки.

Якщо змія вкусила людину, то ПОТРІБНО:

Стежте, щоби постраждалий менше рухався;
Звільніть уражену частину тіла від одягу, взуття, прикрас тощо;
Дайте постраждалому воду — при укусі змії важливо багато пити;
Якщо є аптечка, дайте постраждалому 1-2 таблетки ліків проти алергії;
Під час госпіталізації покладіть уражену кінцівку на підвищення;
Якщо є така можливість, прикладіть до рани лід, обгорнутий у тканину.

А ось КАТЕГОРИЧНО не можна:

Відсмоктувати отруту з рани;
Припікати рану;
Піддаватися паніці;
Відрізати пошкоджене місце.

ГРИБИ

Гриби — особливе та цікаве царство живих організмів, яке не належать ні до рослин, ні до тварин. Вони мають усі ознаки живих організмів: дихають, живляться, ростуть, розмножуються і відмирають.

Гриби — це живі організми, які живляться готовими поживними речовинами, як тварини; ведуть прикріпленій спосіб життя і ростуть, як рослини; однак їм не потрібне світло.

У **шапінкових грибів** плодове тіло — наземна частина **гриба**, складається з **шапинки** й **ніжки**. **Грибниця** — підземна частина **гриба**, яка знаходиться в ґрунті. Вона схожа на тонкі, розгалужені, білі нитки. Розмножуються **гриби** спорами і частинами **грибниці**. Живляться відмерлими рослинами та тваринами.

Зауваж, зривають **гриби** обережно: потихеньку викручують або зрізають їх ножиком, не руйнуючи **грибниці**. Бережи **грибницю**, не витоптуй її. Перш ніж з неї знову виростуть плодове тіла **грибів**, пройдуть десятки років.

Гриби поділяють на:

- їстівні (білий **гриб**, печериця, підберезовик, сиріжки, маслюк тощо),
- отруйні (мухомор, бліда поганка тощо).

СИМПТОМИ ОТРУЄННЯ

Симптоми отруєння можуть з'явитися через добу і більше. Чим довше отрута буде в організмі, тим складнішими будуть наслідки. Важливо вчасно помітити такі симптоми: нудота, діарея, біль в животі, запаморочення, головний біль, спрага, слабкість. Можливі також галюцинації, збудження або навпаки загальмованість, втрата свідомості, падіння артеріального тиску, ускладнення дихання...

ДО ПРИЇЗДУ ЛІКАРЯ

Промити шлунок, дати активоване вугілля чи ентеросгель або викликати пронос. Якщо у хворого симптоми обезводнення, низький тиск, судоми, втрата зору – **ЦЕ МОЖЕ ЗАШКОДИТИ**. Тому до встановлення діагнозу при болях в животі лікарі радять дотримуватись простого правила – тримати хворого без їжі, в холоді і спокої. І якомога швидше довести до лікарні, особливо якщо мова про дитину.

ПРОФІЛАКТИКА ОТРУЄННЯ

Або їж лише добре знайомі і точно їстівні. Не збирай гриби поряд з трасами і промисловими зонами, не купуй гриби з рук. Їж лише молоді гриби, добре очищай їх перед приготуванням, не соли і не маринуй гриби в оцинкованому посуді, правильно готуй (вимочування, виварювання...).

КАТЕГОРИЧНО НЕ МОЖНА ЇСТИ ГРИБИ

Дітям і вагітним жінкам.

ПОЖЕЖІ

До небіологічних небезпек в лісі відноситься пожежі.

Щорічно лісові пожежі завдають непоправного збитку природі і державі. Найбільша кількість пожеж, як правило, припадає на весняно-літній період. У вихідні та святкові дні ліс відвідує велика кількість людей, що призводить до різкого зростання джерел вогню. За декілька годин неконтрольована пожежа може знищити цілі лісові масиви, які росли десятками років. Великої шкоди пожежі завдають фауні – гинуть птахи, звірі.

Щоб уникнути лісових пожеж, дотримуйтеся наступних правил: - не розводьте багать у лісі, окрім призначених для вогнищ місць; - намагайтесь не палити в лісі, не кидайте недопалки на землю, особливо там, де наявна суха підстилка; - не залишайте предмети із залишками паливно-мастильними матеріалами, не експлуатуйте техніку та автомобілі з несправною паливною системою; - ні в якому разі не випалюйте суху рослинність на землях лісового фонду, на землях природно-заповідного фонду та на господарських землях, які знаходяться поруч із лісом; - не створюйте смітники в лісі та на прилеглих землях, тим більше, не підпалюйте їх; - забороняється використання в лісі піротехніки та інших вибухових і пожежонебезпечних речовин.

При виявленні пожежі: - обов'язково повідомте про пожежу ДСНС за тел.: «101»; та державну лісову охорону .

- незначний вогонь спробуйте загасити водою, ґрунтом, піском .

Начальник відділу л/г

Михайло Топчій